

Motion till riksdagen 2016/17:3475

av **Markus Wiechel (SD)**

Effektivare biståndspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ospecificerade bilaterala avtal med länder i krisområden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främst stödja civilsamhället och enskilda organisationer om mottagarlandet är en diktatur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av Sidas effektivitet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av bistånd och bidrag genom MSB och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till mindre biståndsorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mikrolån och tillkännager detta för regeringen.

Ospecificerade bilaterala avtal i krisområden och stöd till diktaturer

Flera länder runt om i världen gör en enorm insats för mänskligheten. Det handlar om länder som råkar ligga i oroshärdarnas närområden och därmed också drabbas av pågående konflikter. Ett exempel på ett land som idag hjälper till enormt mycket i Mellanöstern är Jordanien. Jordanien är ett land som dagligen tar emot tusentals människor som i många fall saknar egna tillgångar och är i stort behov av hjälp. Mat, tak över huvudet, filtar, skolmaterial och andra förnödenheter behövs, vilket i många fall erbjuds från organisationer som exempelvis UNHCR. Världens länder måste dock vara berett på höga kostnader inom andra områden. Ökade infrastruktursatsningar kan behövas och i många fall finns även ett ökat behov av säkerhetsåtgärder för att förebygga stök eller bekämpa nyrekrytering av terrorister. Alla dessa sidosatsningar glömmes man lätt bort, och notan landar slutligen på världens skattebetalare. När så sker finns det en betydligt större risk att hårt ansatta länder väljer att stänga sin gränser,

vilket som följd kan orsaka fruktansvärda katastrofer. Det är naturligtvis mycket viktigt att de länder som bidrar med bistånd också ser efter var pengarna hamnar och som givare måste Sverige likaså vara mycket restriktivt med att se för lätt på bilaterala avtal.

Dock kan för mycket byråkrati, i dessa fall, innebära ett stort hinder för ett fortsatt positivt arbete för att stödja hårt utsatta människor och i många fall är det mottagarländerna som bäst vet var pengarna i själva verket behövs. Av den anledningen bör riksdagen ge regeringen till känna att utreda möjligheten till enklare krav på katastrofbistånd till välfungerande länder i krisdrabbade länders närområden som tydligt sysslar med humanitära hjälpinsatser. Regeringen bör även säkerställa en hårdare kontroll av mottagarländer som styrs av diktaturer, så att bidrag främst riktas till civilsamhället och andra organ vid fördelning av bistånd.

Översyn av Sida

Sida är en unik organisation som ansvarar för ungefär hälften av det totala svenska biståndet, det vill säga det bilaterala biståndet, reformsamarbete med Östeuropa samt det humanitära biståndet. Det handlar därför om en organisation vars beslut kan vara livsavgörande för miljontals människor, varför dess effektivitet och styrning hela tiden måste granskas. Tyvärr har det framkommit att resurser som delats ut av Sida har gått till mottagare som är korrupta eller till och med i vissa fall motarbetar Sidas värdegrund och mål. Detta är oacceptabelt, varför regeringen bör tillsätta en omfattande översyn av Sidas verksamhet och effektivitet för att kunna förbättra arbetet och göra det mer kostnadseffektivt. Genom tidigare genomgångar har man funnit svagheter i regeringens och Sidas styrning. Bland annat har Statskontoret visat att regeringens styrdokument innehåller alltför många krav kring formerna för stöd, vilket bidragit till att organisationens återrapportering riktat in sig på inre effektivitet och enbart kortsiktiga resultat, snarare än långsiktiga strategiska mål.

Översyn av MSB

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, är en statlig myndighet med uppgift att utveckla samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor och kriser. Den hanterar även utbetalning av statliga pengar och samverkar med en rad olika myndigheter och organisationer för att nå sina mål. Dessvärre har det på senare tid framkommit att stöd från MSB har hamnat helt fel. Exempelvis har skattemedel hamnat hos islamistiska organisationer med indirekta eller direkta kopplingar till terrororganisationer trots skrivelser om att stödet ska främja bland annat demokrati och jämställdhet. Regeringen bör göra en omfattande översyn över stödet som betalats ut av MSB de senaste åren samt hur kontrollen över utbetalningarna kan bli bättre.

Stöd till mindre biståndsorganisationer

Några av de mest effektiva biståndsorganisationerna är de som idag har minst resurser att röra sig med. I många fall är det ett fåtal personer som på ideell basis bygger upp en

verksamhet för att stötta människor i nöd, genom exempelvis insamling av prylar eller pengar som sedan går till verksamheten. Många av dessa vill inget annat än att klassas som en seriös organisation, med respekt från allmänheten, varför de också strävar efter att få ett 90-konto. På så sätt kan fler människor tänka sig att stötta deras verksamhet, då det innebär ett större förtroende från allmänheten. Att nå så långt är dock inte alltid helt enkelt på grund av den arbetsbelastning och de extrakostnader som tillkommer för att få ett 90-konto. Regeringen har till viss del förändrat förfarandet i en mer positiv riktning, dock finns det fortfarande skäl till att se över möjligheten att underlätta för små biståndsorganisationer att få ett 90-konto. Detta kan ske genom fördelaktiga lån för att kunna anlita en auktoriserad revisor eller klara av att betala avgifter till svensk insamlingskontroll. Regeringen bör återkomma med förslag på hur mindre biståndsorganisationer kan få lån för att enklare kunna skaffa sig ett 90-konto.

Satsning på mikrolån

Runt om i världen finns det många driftiga och hårt arbetande människor som bara drömmer om att kunna försörja sig själva och bygga ett nytt liv. Detta är människor som både har kunskapen och drivet för att starta verksamheter i några av världens fattigaste länder, men saknar något vi alla måste förhålla oss till – resurser. Med, i svenska mått, mycket lite pengar kan vi lyfta hela samhällen som idag lider av arbetslöshet och fattigdom. Det finns otaliga exempel på hur människor lyckats lyfta hela byar som följd av svenska mikrolån.

Ett tydligt exempel på land vars samhällen har lyckats bra som följd av mikrolån är Rwanda, vars ambassadör också sagt att mikrolån är ett bättre sätt att stötta landet än enskilda bidrag. Skälet till detta är just för att mikrolån gör det möjligt för fattiga människor att starta och driva egna affärsrörelser, vilka har blivit ett av de mest verkningsfulla botemedlen mot fattigdomen, trots att 95 procent av befolkningen i exempelvis Afrika är utestängd från banksektorn. Mikrolånen stärker således också den sociala gemenskapen då låntagarna tillsammans bygger sina samhällen.

Att ge en man fisk kan rädda honom en dag, men att lära honom att fiska kan rädda honom hela livet. Regeringen bör se över möjligheten till att skapa ett samlat nätverk i Sverige för organisationer som vill stötta människor i utvecklingsländer genom mikrolån.

Markus Wiechel (SD)